

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издаватель Любомиръ П. Ненадовићъ.

Овај листъ излази Вторникомъ и Петкомъ. Цена му е годишня безъ завитка 14. цв. а полгод. 7 цв. — са завиткомъ по' цв. на по' год скупљъ. Ко жели у Београду да му се носи кући а не у дућанъ или у канцеларију по' цв. на пола год.

У Д В О Й.

Кадъ се изъ Турина у Шамбери путуе, заустављаю се поштанска кола у Сузи; путници преноћиваю обычно тамо, и сутраданъ рано прелазе преко брега Цениса. (Мон снѣ.)

Кола, на којима самъ у Француску возио се была су сасвимъ пуна, и личила су на вавилонскій торонъ, у комъ су се разни народи добро или рђаво представљени, налазили.

Нѣ се было јоштъ смркло, кадъ су се кола предъ поштанскомъ гостилницомъ у Сузи зауставила. Я предложимъ едномъ момъ земляку, некомъ младомъ паризли, да прегледамо јоштъ остатке древности, које се у Италији налазе. Овде е бью триумфални сводъ, за честь Августа одъ Римляна подигнутъ, одъ мермера и млепогъ зидарскогъ вкуса, кои се осимъ надписа сасвимъ читава сачувао.

За време нашегъ одсуства дошла су и друга кола у поштанску гостилницу; и ова су была путницама напућена, и наши сопутници ползујући се нашимъ одсуствомъ, заузели су наравно најлепше собе у гостилници. Остала е само јоштъ една соба съ два кревета, коју су за насъ задржали. Мы нађемо у оцаклии наложену ватру и нашу вечеру готову.

Я нисамъ нимало познавао мога собногъ друга, кога ми е воля угостителъове жене наметнула; но мы смо и у Турину у одной гостилници обитавали; мы смо заедно путовали, и мы смо се заедно съ триумфалногъ свода вратили; на путу нѣ нужно више да се познанство учини, у осталомъ морали смо се вољи бирташице покоравати, ако небы ради были, да съ коньима заедно у кошари спавамо, соба съ два кревета отеть е боля, него спаванъ у штала, или подъ ведримъ небомъ.

Изъ нужде добродѣтель правѣти, посадио се за асталъ, почемъ смо неколико учтиви речий променули. Вечера е была, сходна земальскомъ обичаю, т. е. одвѣтъ рђава. Дамо донети одну флашу якогъ Астискогъ вина; нѣгова жаркостъ оживи нашъ изнемоглый разговоръ, и на свршетку вечере, разговарали смо се тако поверително, као да смо вайкадашњи пріятели.

Садъ смо еданъ другомъ приповедали, шта смо видили, и шта намъ се у путованю нашемъ по Италији случило. Французи у свима стварима иду брзо къ цѣли; не треба многогъ времена, да човекъ кодъ нѣи поверенъ добіе, и ово поверенъ прешло е у откриванъ туђиј тайни, еръ мы имамо, као што се говори, погрешке добры своей

ства. Немарећи, да ми самъ свое тайне одкріе, у којима е нѣгова суета себи најлепше роле одредила, господињ Н* * коме е може бити піемонтескій Бахусъ мало више одушевленя уліо, почне на несрећу приповедати еданъ случай, кой се прошле зиме у Флоренцу догодіо. — Една млада Енглезка, и еданъ младъ Енглець, кога е име несмыслено споменуо (я ћу се чувати, да нѣговой несмотрености неслѣдуемъ.) Была су главна лица ове смешне исторіе, које му е самъ Херой догађа саобштію, подъ условіемъ, да никомъ на свету некаже, и овај при свемъ томъ нѣ ни найманъ маленкости прећутао.

Танкій зидъ одъ дасака раздваја е нашу собу одъ едне друге собе, у којој су путници за асталомъ седили, проводећи ноћ као и мы. Зидъ е бью тако танакъ, да се съ маломъ пажњомъ могло чути, шта се у другой соби догађа; али у нашимъ разговорима удубљени, нисмо слушали, шта наше комііе диване; само смо познали да су Енглези и да нѣи двойца има.

Примѣтио самъ, да су се у нѣовой соби уфутали, одкако се почело приповеданъ о Флоренцу. Међутимъ мой другъ продужавао е свою приповедку у већъ започетомъ тону, зачинавајући е понекадъ съ веселомъ шаломъ, кадъ ал' наеданпутъ зачу се ларма у обличью соби и то по Енглезки. Нисамъ ништа друго чуо, него неке гласове незадовольства, кои узрокъ нѣи ми познать бью, али мога друга видимъ, гди наеданпутъ савъ побледи; речи му изумру на устнама.

— Шта вамъ е? вама нѣи добро? запитама га я.

— Благій боже! одговори онъ; шта самъ я учинію?

Овај гласъ... я се неварамъ, то е онај истый гласъ.

— Кои гласъ?

— Та гласъ оногъ Енглеца, о комъ самъ вамъ приповедао.

— Нѣи могуће! то бы морао бити особитый случай.

— И есте, безъ сумнѣ. Шта да се ради?

— Я незнама овде никаквогъ лека, тако изненада.

— Безъ сумнѣ, онъ ће овамо доћи.

— То може лако битъ. Мы ћемо га очекивати, а вы се међутимъ повратите.

— Шта ли морамъ искуести овде!

Н* * нѣи се преварио и еданъ одъ она два Енглеца, бью е зайста оно лице изъ приповедке. Скоро затимъ чуемо лупу на нашимъ вратима, и опазимо оба наша комііе, гди къ нама улазе. Поменутый Херой, еданъ младъ човекъ, одъ прилике 22 године, личіо е на оне кавальре, које нѣиове фамиліе по свршетку наука на свеучилиштама Оксфора и Камбрица, у светъ шило, да се больма изо-

бразе (а они се често избезобразе) и шта е најважније и најпомодније, да се са својствама развратног путника у Енглеску поврате. Онај другий мого е имати око 45 година; нѣгове тихе и флегматичне черте, давале су му изгледъ Ментора, и я самъ се надао, да ће се стварь моћи на лако изравнати.

Ова два млада човека, одма се познаду, еданъ здраво лютить, а другий збогъ сумнителногъ положеня мало збуиѣнъ, осећаюћи се, да е кривъ.

„Господинъ“, проговори Енглець гласомъ заповедаюћимъ и гордимъ, „вы сте учинили гадно злоупотребленъ мога повереня; я самъ дошо, да одъ васъ удовлетвореня иштемъ. Ваше владанъ не вредно едногъ честногъ човека, я зактевамъ да вы съ места...“

— Пріятелю мой, мой драгий пріятелю“, уђе му нѣговъ другъ у речъ, „ваша е стварь праведна, немойте е вашимъ бесниломъ покварити. Будите спокойни, као што свакомъ правомъ Енглецу пристои. Ово е доста ясно да е овай господинъ кривъ, што е поверену му тайну одкрио, и онъ самъ неће то одрећи. Ако е толико поштень да нѣгову кривицу призна, онда васъ таково удовлетворенъ може задовольити. Заръ треба...?“

— „Не, не“, повиче младый Енглець: „овогъ господичиѣна треба научити памети, оћу да му читамъ буквицу какву я знамъ.“

— Узмите се у паметь, рекнемъ му я, еръ васъ буквица може скупо стати.

Н** дође къ себи одъ прве забуне, и онъ привати речъ.

— „Ако ћете быти тако добри“, рекне онъ уврећеноме, „да престанете викати, и ако ме саслушате, онда ћу вамъ дати нуждно изясненъ; али будите уверени, я самъ готовъ да вамъ се изяснимъ, али не само съ еднимъ гласомъ.“

„Онда нека вамъ мое изясненъ за управленъ служи“ одговори Енглець, когва природна живость была е увећана великимъ чашама якога пунча; изясненъ, кое е овде нужно, може се само съ пиштольима дати.

— Я вамъ га и нежелимъ на другий начинъ дати, одговори му мой другъ, еръ е таково изясненъ найкраће.

Бадава самъ се трудю да иѣ помиримъ; бадава е покушавао Енглецовъ Менторъ, да му свою ладнокрвность уліе, напоследку заключе, да сутра рано изађу на удвой. Сведоцы препирке морали су быти наравно и сведоцы удвоя, Енглези оду у нѣову собу.

— Свако изясняванъ овогъ неприятногъ догађая было бы сада излишно“ рекнемъ я Г. Н** „зло е учияѣно я му незнамъ лека. Међутимъ лезите вы и спавайте, а мени се неспава зато ћу іошть мало кодъ ватре седити, докъ ме санъ неовлада.“

— Вы имате право, еръ самъ и онако уморанъ; али ако се на време непробудимъ?

— Умирите се, я ћу се зато побринути.

(Край слѣдуе.)

М Р В И Ц Е.

(Любовь.)

Има еданъ начинъ любви, кои ни едномъ одъ насъ не странъ, а то е самолюбіе. Свакій е човекъ сустанъ, то му лежи у природи. Потребе, кое суѣта иште, есу највеће, што му валя намирити. Пакостный светъ говори, да су я женске суетне; я веруемъ, та све су радости на свету суетне.

Гореће е срце символъ любви, и сами залюбљени стое као на углѣвлю.

Срце е безъ любви, или деспотична држава, или республика. Срце съ любви естъ уставна држава съ две камере. Изборъ не тежакъ, еръ за обе камере само се еданъ депутираць бира, и таковый може имати и манъ одъ тридесеть година. Све се титуле укидаю, едно другомъ каже Ты.

Безъ саревнѣвости нема любви. Али има нека любовь къ старимъ обичаима, у којой немамо узрока быти саревнѣиви.

Любите се узаймно, да бы се о задатку вашегъ живота сложили! Любите се као браћа, али не као сестре, еръ се ове често свађаю; и пружите еданъ другоме руку помиренья, кадъ вера на найвероятнѣе стане граничити, и кадъ надежда клопе.

Отачастволубіе првый е стубъ државногъ живота. Отачастволубіе рађа мужеве, кои се за отачаство жертвую.

При свемъ томъ любовь е исто тако различна, као што су и люди различни. Човекъ люби изъ дугогъ времена, изъ користолубія, изъ честолубія; человекъ люби понекадъ, а и самъ незна зашто; — али шта е нужно ово толковати, слабости людске свима су познате. Говори се да и любовь ништа друго не, него слабость и да е онај кон любви слабъ. Но ово я немогу веровати, еръ у любви има тренутака, кое исполнску наравъ изискую.

Постепености брачногъ живота.

Човекъ е половина човека безъ жене. За свакогъ е створена друга половина. Те половине иду по свету, и една другу жельно траже; наравна стварь да се млоге половине, по 50 година траже докъ се нађу; па онда после тако дугогъ траженя виде да се нивсу нашле, и да онда обе половине едва саставляю едну четвртину. Младе половине лако се нађу и спое. Младъ момакъ прође сокаккомъ и види девойку, осврне се и помисли: прилична девойчица.“ она погледа за нѣимъ и помисли: „приличанъ момакъ“ — другий путь кадъ прође осврне се двапутъ, и помисли: „липа девойка“ она погледа за нѣимъ двапутъ и помисли: „лиепъ момакъ“ трећи путь кадъ прође поредъ нѣ, иду крозь нѣга мрави, и помисли: „башъ врло лепа девойка“, и оде далъ пѣваюћи: и умрећу другу любит' нећу: она уздане, и помисли: Боже сѣдини насъ. После неделю дана говори комшилукъ, и прія прія на прагу приповеда да ће узети Петаръ Петрию. После краткогъ времена говори читавъ сокакъ. Мало после зна цеда варошъ. Момакъ мысли само на еданъ сокакъ, на едну авлію, на едну кућу, на едну собу, на едну девойку, на едно срце. Девойка исто тако. После краткогъ времена, бабе една другой приповедаю: знашь шта е ново? „Шта?“ изпросю Петаръ Петрию. И онда момакъ и девойка изложени су оговараню целе вароши. Ни една баба неће остати да неизмисли какву ману на момка или на девойку. Едни иду честитаю момку а други девойцы. И то све се любви у уста. Свадба дође. Ако е хиладу сватова, обичай е кодъ насъ, да се младоженя са свакима у уста полюбят. А тај обичай баръ о свадби не бы требао, еръ љевојка и момакъ треба да штеде полюбце за себе. Другий ћемо путь далъ све редомъ говорити, садъ да прескочимо све то, и да дођемо на године живота, момка и девойке после свадбе.

1-ве године не можемо рећи циеле, али прве године барь првы дана и момакъ и невеста срећни су, т. е. ако су срећни. Задовољни су и весели. Онъ ню незове именомъ, него е зове: „Анђеломъ и душомъ“ а она нѣга зове: „златомъ, животомъ, сунцемъ“ и тако за еданъ данъ хиляду имена едно другомъ промену, све име лепше одъ лепшегъ. Онъ непрестано седи кодъ куће, она нигда не гледа крозь пендеръ осимъ кадъ нѣга очекуе. Непрестано су заедно. Или ћутали, или говорили, нѣма време брзо пролази. Она мисли: Боже ала самъ срећна — а онъ опетъ мисли: Боже, я самъ најсрећниј на свету. Прве године ако се по гди што сваде, то бива само сбогъ препирания кое кога већма воли. Прва година прође као у сну.

2-га година нѣ ништа друго него копія оне прве године, али у свему ладнија. Циела друга година, невреди само оногъ првогъ дана прве године брачногъ живота. Онъ ню зове: „звездомъ, виломъ“, и т. д.; а она нѣга зове: „утѣхомъ, срећомъ, дикомъ, срцемъ“ и прочимъ именима, кое може любовь измислити. Кадъ дуго изостане изванъ куће, нѣойзи се чини, да е оно време што безъ нѣга проведе читава година. Како дође изъ шале мора дати рачунъ, ђе е се задоцнио.

3-ће године не зову се јошть по именце, но ипакъ кадъ оће да се смею, а они се опомене прве године свогъ брачногъ живота, едно другомъ изъ прве године има много да приповеда, и обично сврше о томе разговоръ са тиме: „али смо были као деца.“ — У трећой години, може човекъ већ доста осетити горчине брачногъ живота, али у трећой години, горчина е тако мала, да се уностраномъ мору сладости и любви готово са свимъ губи. Већ су пали съ неба на землю. Она нѣга зове: „соколомъ, сребромъ, драгимъ каменѣмъ.“ А онъ ню зове: „Цвећемъ, голубицомъ, и т. д.“

4-те године текъ момакъ и неѣста, постаю прави и озбилни мужъ и жена. Дотле срећанъ паръ добіе деце, на кою пређе очина и материна любовь. Они међу собомъ зову се по именце, али свое диете зову свима онимъ лепимъ именима. И мужъ и жена зову га анђеломъ, сунцемъ, златомъ, голубомъ, душомъ, цвећемъ и тако далѣ. То е она природна свеза коя спои две половине, мужа и жену.

5-те године, већ мужъ едѣ чека да утече одъ куће — жена бежи съ пенцера само кадъ мужа види. По често се свађаю. Онъ се кае што се оженио, она се кае што се удала, али та свађа, у 5-той години не може ни 5 сатій трајати, а кадъ кадъ изъ средъ свађе пређу у највећу шалу и смей.

6-те 7-ме 8-ме 9-те и 10-те године мужъ и жена осећаю највеће бриге и терете брачногъ живота. Много мутни часова протече у тымъ годинама. Брига, трошкови, умирањ, крштаванъ, леченъ. Мужъ обично до поноћи сѣди у кафани, чека докъ му сва деца заспе, и сутра бежи одъ куће прие зоре, онъ ню зове: вѣштицомъ, аспиномъ, а она нѣга зове: ђаволомъ, отровомъ, и т. д.

11-те године жена почне мотрити кудъ иде нѣнъ мужъ, и разпитуе гди седи кадъ се одоцни да дође на вечеру. Онъ ню већ зове пола у шали, а пола озбилъ: „бабомъ, острокопѣомъ“ а она нѣга зове: „полугомъ, Бундевомъ.“ — — —

30-те године брачногъ живота онај момакъ и девойка, младоженяи неѣста, мужъ и жена, постаю стараць и баба, У 30-той брачногъ живота, мужъ и жена

подмладе се, у воленю и пазеню. Онда текъ виде да су едно другомъ потребни. Деца нѣова до то доба већ су дорастла, и разлетила се као птице кадъ оставе гнѣздо. Онда чува едно друго, пазе се, и она нѣга зове старцемъ, а онъ ню: бабомъ.

ДОМАЊЕ НОВОСТИ.

— Произведени су: помоћникъ началн. окр. беогр. поручикъ Алек. Нилолаевичъ у чинъ ш.-капетана; а помоћникъ началн. окр. смедеревскогъ ш.-капетанъ Таса Кузмановић у чинъ капетана.

— Експедиторъ попеч. правосудія Јов. Ђвтимјевичъ, постављенъ е за привр. секр. суда окр. алексе.

Година 15. Мая. Као лепъ и побожанъ примѣръ, неизостављамо саобштити читателѣма, да е Г. Атанасіе Ивановић, циганскій арачлія, поклоніо овдашњой цркви еданъ скупоцѣнъ златомъ извезенъ барякъ, подъ именомъ польскій барякъ. Истый барякъ 18. о. м. о сошествію св. Духа, као на данъ заветине обштинске, ношенъ е у льтія у полѣ. Съ едне стране тога баряка икона е св. троице, као патронъ овдашњи обштински, а съ друге стране храмъ цркве овдашњи Архистр. Гаврила. Барякъ е у вредности преко 100 ₪ ц.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

У Релю, гди се гробъ царице Јозеѣине налази, читаће се данасъ годишній парастосъ. Принцъ збогъ послова нѣ могао овомъ жалостномъ богослуженію присутствовати, али скоро сви чланови нѣгове фамиліе были су тамо.

Основанъ шпитала чифутскогъ у Піепису кошта ђе Ротшилда 4 до 5. миліона франака. Као што говоре, постаће овај благодѣтельный Шмила великій офицеръ почестне легіе; за командира тогъ ордена наименованъ е већ давно.

— 17. Мая. Мониторъ саобштава данасъ едну достављену му ноту и о провргава разнешене гласове о проглашенію царства, изяснявајући се, да ништа нечини промену садашњи установљена нужномъ.

Краково. По вѣстима изъ Беча решенъ е вопросъ у смотренію грађеня гвозденогъ пута на десной обали реке Вистуле, кои ђе бити противуположенъ краковскомъ путу.

— Некій графъ Емануель Андраси издае описаніе свога путованя по Ази и Африки, у комъ ђе изчислити много любопитне догађае, кое е тамо доживіо. Много важни прилози учиниће ово дѣло скупо, т. е. 25 фор. ср.

— Парна кола, на којима се возіо Нѣг. вел. Рускій царъ Николае изъ Берлина у Варшаву идући, претрпила су несрећу на варшавскомъ гвозденомъ путу, еръ су изъ вагаша свога изпала. Нѣг. вел. царъ Никола и Принцъ Фридрихъ Карлъ, кой се у спроводу Монарха налазіо, нису срећомъ нимало повређени. Уобште сва су на колима налазећа се лица са страомъ прошла; само двоја кола была су јако повређена.

— Фрайбургъ 17. Мая. Данасъ се могло дивно повлеченъ природе гледати, седамъ дуга были су една преко друге, кое су цело восточно небо съ читавимъ моремъ сѣйности фарбе обасуле.

— У Америки између Бифала и Нев-Йорка на рѣки Генесу свршиће се скоро една одъ најзнатниј ђуприја све-

та. Изъ реке подижу се камени стубови у висини одъ 30 стопа, на њима почива 200 стопа висока ђуприја; ова ђе ђуприја у висини 230 стопа, а у дужини 500 стопа реку покрити. Преко 600 центиј гвозђа употребило е се само за ексере, а дрва одъ 210 ютара земљ.

— Съ еднимъ чудноватимъ планомъ занима се сада некиј Санизъ у Паризу. Онъ каже, съ обичнимъ картама непостизава ни еданъ човекъ достаточна географична знања; као што се ботаническе баште, зверинаци и т. д. устројавају, тако треба и живе карте да се начине. Тако е пређе у едномъ пољу Француску представио; садъ предлаже, да се Буљонска шума у карту европејску преобрази, са свима планинама, долинама, морама, рекама, и т. д. у одговарајућемъ соразмѣрију. Све планине треба да се подигну, и то у форми, као што е у природи имају, у свима рекама треба вода да тече, шуме треба да се означавају съ правимъ дрвима, која на месту расте. Сва рудокопња да имају свое руде, свака варошъ свое право положенѣ; а гвоздени путеви опредѣли ђе се съ математичномъ точношћу. И главне ђуприје, канали и т. д. неђе оскудѣвати. Ово цело назваће се геопластъ, (земљостворѣ) и колико е исполнинскій и чудноватъ овај планъ, опетъ е вѣроятно, да ђе се моћи удѣйствовати, еръ се многи о томъ интересирају.

— *Дармштатъ.* Овдашнѣ новине обнароровале су законъ о грађанскомъ праву и о женидбѣ, по комъ нитъ се може грађанско право получити, нити се човекъ ожени, докъ не наврши 25. годину.

— *Паризъ 17. Мај.* Найважнѣя нота, која е данасъ обнародована у Монитеру, овако гласи: „Неке стране новине труде се, да увере светъ о истинитости оногъ разношѣна, као да су сѣверне силе готове, предпостављајући неке могућности, обновити саюзъ одъ 1815. год. и да су напредъ опредѣлили границе, кое Француска при промени свогъ начина правленя неђе смети преступити. Ово е разношенѣ лажно; могућности, кое оно за изговоръ узима, немају никакове веројатности. Ништа непоказуе, да е нужна промена у нашимъ установама. Француска ужива совршеный миръ; све силе стое у прѣятельскомъ сношеню съ њомъ, никадъ нису имали манѣ прилике, да се у наше унутрашнѣ послове мешаю, него садъ, и оне знаю, да бы Француска у станю была кадъ бы се нужда показала, њњимъ правама почитанѣ набавити, исто тако, као што уме она почитовати права и други народа; али њѣна права нити се одричу, нити имъ што годъ прети. Падшимъ партајма остае као и пређе, да могу на страню посредствованѣ рачунати, да бы њиовимъ желяма противъ народнѣ волѣ побѣду стекли; ова стара хитрость неђе имати друге послѣдице, него да ѡ ѡштъ већма, земля омрзне.

По овой ноти, могла бы се промена државноправленя за отложеноу сматрати, кажу, да су и префектима палози отишли, да имперѣалистичне реввитель мало обуздаю.

— *Ирландска.* У Килкенаю падала е црна киша као мастило, која е 20 минути трајала, и целу варошъ и сву околиню у црно обукла. Люди, кои су се напољъ десили, кадъ е киша падала дошли су црни као Арапи своимъ кућама. Стра како одъ кише, тако и одъ Арапа быо е великиј.

— *Маиуцъ.* У палати Јоханисбергу спрема се дочекъ за високогъ госта кнеза Метерниха; онъ ђе доћи тамо првы дана месеца Јунија.

— *Ђуръ.* Градъ, кой е кодъ насъ ово дана падао, шкодио е много усевима. Вѣсти изъ Коморана гласе, да и тамо не болѣ. Кажу да су зрна одъ едне фунте тешка падала, и многе яганѣце и овце потукла.

— *Шлангенбадъ.* За асталъ руске царице набавля се свакиј данъ: 150 петлова, 6 шуикѣй, 4 печенице по 40 фунтиј, 60 фунтиј рибе, 1000 яя и т. д. Фини сосови долазе изъ Енглеске и Француске. За дворскимъ асталомъ ручаю свакиј данъ 18 лица, а за камерскимъ асталомъ њи 36.

— *Паризъ 19. Мај.* Противу новина Пресе намерава власть строжѣе мере предузети. Сѣклъ е ѡштъ единый органъ иначе мртвы републиканаца. Новине *Журналъ де Туринъ* забранѣне су у Француской.

— *Берлинъ.* Рускиј државный канцлеръ графъ Несселроде, отишо е 18. о. м. одавде у Ваймаръ, а оданде ђе къ руской царицы у Кисингенъ. Овде се издаю едне полицайне новине, кое нико други осимъ полицая неможе ни држати, ни читати.

— *Америка.* Кошута очекую у Албани. Певачица Жени Линдъ почеће опетъ јавно певати. Садъ е удата за некогъ Хамбургца по имену Голдшмита.

Огласи.

(57)

(1—3)

Долеподписати продаемъ мою у Смедереву постоећу кућу са доста пространимъ плацомъ, и на врло лепомъ месту на разкршћу близу пѣце и новозиданоје се цркве, као и еданъ поредъ дунава виноградъ одъ 4,000. лоза ливаду одъ 2½ косе са доста различитимъ воћкама празанѣ плацъ 2. дана ораће земљ за саденѣ винограда и то све у едной огради; кой бы исту кућу съ виноградомъ или саму купити желю, нека се мени у Крагуевцу, или брату моемъ Маринку Стоядиновићу у Смедереву ради погодбе прѣяви.

У Крагуевцу 28. Мај 1852.

Д. Стоядиновић,
Подпоручникъ II. роте I. батал.

(58)

(1—3)

Мой плацъ 5 и по фати съ лица ширине и 40 фатиј дужине, на коме е еданъ велики подрумъ одъ камена озиданъ, и кои плацъ лежи према Пивари у сокаку што иде касарни, продаемъ своевољно, ко жели купити нека се управо на мене обрати у абаѣйской улици, у дућану.

Јована Павловића.

(60)

(3—3)

Долуподписанный кои е обявленіе за Словаръ просто и политично Турско-Србскій издао, умолява ГГ. скупитель пренумеранта, да бы до сада већ уписане пренумеранте најдалѣ до конца овогъ месеца Мај припослати му изволили.

У Београду 13. Мај 1852. год.

Ђорђе Ђираћ,
публѣкацъ.

обали едногъ езера, у комъ се пастрмке наоде, кои сла-
доть имали смо прилику похвалити при едногъ доручку.
Довече утврди се јоштъ већма помиренъ у гостилници
при чаши пунча. Оба противника постали су пріятели,
кадъ смо се у Шамбери разстали.

М И Р О Ђ И Я.

(Речникъ за животь.)

Вино — вино е најлѣпша вода на свету. У вино ле-
жи истина“ и „люди пијани и луди говоре истину“ кажу
пословице свию народа. Ербо човекъ ако не лудъ, онъ
неће толико лудъ бити да говори истину — а тако исто
я ако не пијанъ виномъ, онъ неће се толико одушевле-
ниѣмъ за истинитостъ опити да истину говори. И памет-
ни люди чуваю се да се неопию, и мешаю вино у воду,
само за то, да не бы кадъ се опию рекли поћекою риечь
коя е истина и искрена. Пріе потопа зато не ваяло свіетъ
што не было вина, и по томе онда не међ' людма ника-
ко истине и искренности было. Све е еданъ другогъ ва-
рао. Зато Богъ науми поновити свіетъ. Пушти великій
потопъ. Киша е ишла 40. дана, и отудъ сада аковъ има
40. ока. Потопъ е подавио све люде, само е остао Ное,
са своіомъ фамиліомъ; и пошто су сви они люди кои не-
су любили истину подавили се, престане киша: земля се
осуши, и Ное чимъ изъ ковчега изађе, заплете се преко
едне винове лозе, анђео истине покаже му како треба то
свето дрвце обдѣлавати, и библия намъ после сведочи да
се Ное први опию, и онда су текъ нѣгови синови позна-
ли, кога е волю, а кога ли мрзію, ербо онда е искрено
едне благосиляо а едне проклиняю. Од како е вино на
свету много мањ' грехова има, него пріе потопа, ербо чо-
нѣкъ кадъ піе, а онъ спава, кадъ спава онъ ништа не-
ради, а кадъ ништа не ради, онъ ништа и негреша. — Ви-
но и воду не треба мешати, то е бирташки посао. Има
една пословица коя каже: ако мешашъ воду у вино, ква-
ришъ вино, а ако немешашъ онда кваришъ себе. — Быти
пијанъ, то толико значи: колико бити совршено задоволяяъ
са овимъ светомъ. Ербо човекъ кадъ е пијанъ нѣму е он-
да што но веле равно све до Косова. — Господа и бо-
гати люди не могу се нигда опити. Ербо ма колико они
были пијани, светъ о нѣма не каже: были су пијани, него
были су весели; мали люди и сиромаси, како се мало раз-
веселе и певаю, оно нико не каже: ала су весели; него
свакъ каже: ала су пијани као земля. — Грци кажу да ви-
но треба пити у свима онимъ месецима, у којима имену
има писме *рци*, то е лиепъ совѣтъ, ербо такви месеци
падаю обично зими; Срби држе ту пословицу и управляю
се по той грчкој мудроски, али управляю се и по своіой
пословицы, коя вели: „Мая, Ювія Юлія и Августа; ко
некваси виномъ уста, остаће му капа пуста.“ И тако вино
може се циеле године пити. Вино е свуда умешано у
друштво човечіе; кадъ се човекъ съ киме побратими ту
мора бити чаша вина, у цркви вино представля крвь Хри-
стову; кадъ човекъ умре и ту га мртва мало вина послу,
да га мине желя; при венчаню мораю момакъ и девойка
сркнуги мало вина.

ИСТОРИЧНЕ ОПОМЕНЕ

(Изъ прайске исторіе.)

1701. год. Фридрихъ I. назове се краљемъ Прайскимъ,
и буде признатъ подъ томъ титуломъ одъ осталь Европ-

ски држава, на утрехтскомъ миру. Око то доба, едну го-
дину раніе, основана е академія учености у Берлину.

1713. год. Вилхемъ II. сынъ нѣговъ дође на пре-
стољ. Онъ е снажно подпомагао науке и све вештине
у свомъ краљвству. У рату са Шведима, добіе Войвод-
ство Штетинско, кое одъ Шведске Помораніе одцепи, и
са Прайскомъ саедини. Онъ се у битки одликовао. Вой-
ску е у болъ станъ довео. Онъ е се држао Цирусовогъ
основа: да само добра и яка войска чини државу срећ-
номъ. Онъ е ограничио криминалне процесе само на три
месеца. Сазидао е у Посдаму зданіе за душевно и тѣ-
лесно негованъ солдачке ђеце. Умро е у своіой 52. год.

1740. год. Нѣговъ сынъ Фридрихъ II. ступи на пре-
стољ, то е онай когъ су доцніе прозвали великимъ.

1741. год. Добіе битку кодъ Молвица.

1742. год. Добіе битку кодъ Часлау, и по томъ исте
године покори Шлезію.

1744. год. Фридрихъ II. започне наново ратъ, после
трактата саюза у Франкфурту.

1745. год. Добіе битке кодъ Хохенфридберга, и кодъ
Сора. — Заключи миръ са краљицомъ Мађарскомъ, и са
Саксоніомъ потврђуюћи уговоре Братиславске и Бер-
линске.

1756. год. Фридрихъ II. уђе съ войскомъ у Саксо-
нію. —

1757. год. Француска, Шведска, Русія и Аустрія саю-
зе се противу Фридриха II. — И онъ ій побѣди кодъ
Прага, Росбаха и Лиса.

1758 — 1760. одржи побѣде у Цорндорфу, у Лигницу
и у Торгау.

1762. год. у Петербургу измеђ Русіе и Прайске; а у
Хамбургу измеђ Шведске и Прайске буде миръ учинѣнъ.
Битку кодъ Фрайберга добіе прайски принцъ Хенрикъ.

1763. год. Миръ буде учинѣнъ у Хубертсбургу између
Прайске, Аустріе, и Саксоніе (онда е у Аустріи владала
Манія - Терезія.)

1772. год. Фридрихъ II. присаедини своимъ земляма,
и нову Прайску, коя се састојла изъ одгризнутогъ кома-
да Польске.

1778. год. Ратъ се поведе измеђ Прайске и Аустріе
сбогъ наслѣдія у Баварској.

1779. год. Буде учинѣнъ миръ.

1786. год. Умре Фридрихъ II. названый: „Велики
Фридрихъ“ и слѣдовао му е на престољ Фридрихъ Вил-
хемъ II.

1790. год. Саюзи се Прайска и Турска, противу Ру-
сіе и Аустріе. — И потомъ саюзи се са Польскимъ кра-
љемъ и републикомъ.

1791. год. Саюзи се Прайска и Аустрія да се бране
противъ Француске. — Краљ Прайски уђе са синомъ
войскомъ у Француску, пође Шампаню, но одма буде
узбиенъ и изтеранъ.

1795. год. Миръ и уговори буду учинѣни у Базелу,
између Француске и Прайске.

1797. год. Умре Фридрих-Вилхемъ II. и ступи Фри-
дрих-Вилхемъ III.

М Р В И Ц Е.

На чему стои Небо? — (на Небу.)

Коме е човекъ на штети кадъ пусти браду? (бер-
берима.)

Ко е умро а не се родио? (Адамъ и Ева.)

ца, што га е случай тако срећнимъ учинио, еръ при избору супруге, ніе дозвољно видети е пре свршетка венчана. Ибраимъ Ага, кой се съ едномъ старомъ женомъ разпустио, осети, да е ватра младости на ново у нѣму букнула, кадъ е првѣй путь угледао лице Амине, нѣгове младе супруге; онъ се у ню смртно залюби. Свадба се сврши съ великимъ торжествомъ; свако вече были су позивани најболѣи свирачи варошки, да му свираю и певаю любовне аріе; свакиъ данъ позивао е све сроднике, да ова весела съ нѣима дели, коя су се до дубоке ноћи продужавала. Амину е обасипао свакимъ могућимъ поклонима и она е у очима свогъ любезника све дражестнија постаяла, нѣни последнѣи полюбцы были су му свагда најслађи и најобчарателни.

Кадъ су весела већ неколико дана у вароши трајала, хтео е Ибраимъ Ага, да своју младу жену на едно нѣгово польско добро одведе, кое е у предѣлу Бурнабе притяжавао. Даде спремити неколико чамаца, на којима веслари начине шаторе, разнобойнимъ барячићима украшене. Да имъ небы дневна врућина досађивала, и да бы се польскимъ ветромъ могли ползовати, крену се после заода сунца. Море е было тихо, небо е свое милионе звезда у таласе посејало, и чамаць е остављао за собомъ едну светлећу бразду. У средини овогъ дивногъ ноћногъ покоя певали су грчки лађари любезне мелодије свои острова. Еданъ међу нѣима чиняше се да изьявлюе съ тугомъ ватрену неодговарајућу любовь. Наипре е описивао са страстнимъ изражајма лепоту нѣгове любезнице, затимъ постане нѣговъ гласъ на еданпутъ тужанъ, и почне смртъ у помоћ дозивати. Али хоръ одговори му утѣшително и зажели му, да се надежда скоро, бела као месецъ у нѣговомъ срцу узвиси. Гласъ певача быо е тако пунъ изражая, нѣгова песма тако нѣжна, да лепа Амина ніе већ више разумевала речи, кое е нѣнъ супругъ говорио и на нѣгове умиљности одговарала е она само равнодушно. Грчка песма пробудила е у нѣномъ срцу тавно санъ о срећи, али санъ постане скоро затимъ зактеванъ, и кадъ е изишла изъ чамца, бацы еданъ хитрый погледъ на младогъ лађара, кой е певао, захтеванъ беше већ любовь, любовь восточна, нестерпљива, смѣла, за уживанѣмъ жеднећа любовь.

Польске пріятности нису могле Амине избити изъ главе младогъ Грка съ любви дишућимъ гласомъ, и она ніе показивала да е задовольна съ веселяма, съ којима е нѣнъ супругъ окружавао. Често се тужила да е удалъна одъ свое фамиліе, да іой се чини време далеко, кадъ ће свога супруга дражестима, умилнимъ предусретанѣмъ моћи одговарати. Ибраимъ Ага, неимајући прече желъ, него да се своіой невести услужанъ покаже, заклучи, да се у варошь поврати, гди су на нѣга и други послови изчекивали. Текъ што е Амина у свой харемъ дошла, даде къ себи дозвати едну одъ оны жена, кое госпојма матеріе или предмете за нѣново украшеніе доносе. Да бы е на своју страну придобила, даде іой неколико дуката. Стара бака разуме одма, шта Амина одъ нѣ зактева, еръ іой то ніе было првина, да као аброноша у тайнимъ любовима харема служи. То су оне тете, кое подъ видомъ фамиљарны приврженица у кућу се у влаче, доношенѣмъ коєкаквы гласова добиваю велику наклоность госпоји и господара кућевны, умилљаю се око деце разнимъ приповедкама, размеђу карте, гасе углѣвљъ носе любовне гласове и нема дѣла, кое небы за интересъ учиниле. Любовь е на востоку великій лосао жена: млади се любе, а стари су младима у помо-

ћи да нѣнове страсти задоволь. — Она се извести точно о свима обстоятелствама при путованю на мору и пошавши увери Амину, да ће іой скоро вѣсти о нѣномъ любезнику донети.

Посредствомъ свога пространогъ искусства нађе баба скоро младогъ Грка. После надлежны предохранителны мера, кое память узети заповеда, поверя му она, да се една млада лепа госпа смртно у нѣга залюбила, и да она горе у нестерпленю, да се съ нѣмъ на само разговори. Овај младый човекъ прими ову вѣсть съ усхићенѣмъ, и што е више несравнѣны лепота ова стара мамица о нѣговой непознатој любезнице наброявала, то е онъ све више осећао живо нестерпленъ у срцу да е види и да іой сваку любовь укаже, кою такова страсть и такове дражести заслужю. Али кадъ е бака съ иладу представлена о срећи уображенъ Грка подпала, преокрене на еданпутъ свой тонъ и стане описивати тиранство и саревнѣивость Ибраимъ Аге. Препоне узплатте младога Грка іошть више, и кадъ е стара продужавала описаніе о небровнимъ сметняма, кое га одъ нѣгове любезнице удалъна држе, падне онъ предъ нѣмомъ на колена, стисне іой у руку неколико дуката и замоли е, да сва могућства употреби, како бы се съ Амिनѣмъ сасгати могао. Кадъ е тета пріятельски нѣговъ природный разумъ похвалила, отиде она съ тѣмъ обећанѣмъ, да ће скоро све нѣгове желъ испунити.

(Край сѣдус.)

ИСТОРИЧНЕ ОПОМЕНЕ

(Знаменити дани Париза.)

14. Юнія по новомъ календару 1789. год. букнула е прва француска револуція у Паризу. И заузме народъ Бастилу.

5 и 6. Окт. 1789. Народъ изъ Париза оде у Верзаль да краля у Паризъ доведе, кои е одъ то доба у Паризу седіо.

14. Юлія 1790. год. Учинѣнъ е саюзь измеђъ свію, и часть и светковина на марсовомъ полю.

20. Юнія. 1891. год. Утече краљ Лудвикъ XVI. изъ Париза, и буде у Варенсу уваћенъ, и 25. Юнія опетъ у Паризъ повраћенъ.

13. Септ. 1791. год. Краљ прими првѣй уставъ и закуне се на нѣна.

1. Окт. 1791. Прво засѣданіе законодаваоће скупштине.

20. Юнія 1792. Побуне се предградія Париза. Народъ подре у краљву палату Тилѣріе, и принуди краля да црвену републиканску капу мете на главу.

10. Авг. 1792. Народъ нападне на краљву палату, и освои е. Краљ утече у народну скупштину. Краљ буде сбаченъ и уапшенъ.

2 и 3. Септ. 1792. Многи уапшени побіени су у тавницама.

20. Септ. 1792. Заклученіе законодатне скупштине. Народный конвентъ (саборъ) држи прво засѣданіе.

21. Септ. 1792. год. Република буде проглашена.

6. Нов. 1792. год. Почетакъ процеса краля Лудвика XVI.

21. Јан. 1793. год. Краљ Лудвикъ XVI. буде на піяци јавно посеченъ.

6. Апр. 1793. год. Постављно буде ново правителство: „одборъ среке обште“ као највећа власть.